

Nedenstående information gælder for Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyrlæger, Pensionskassen for teknikum - og diplomingeniører og Sampension Livsforsikring A/S, tilsammen benævnt "Sampension".

Information om integration af bæredygtighedsrisici og hensyn til negative bæredygtighedsvirkninger

Hvad er bæredygtighedsrisici?:

"Bæredygtighedsrisici" er en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed som, hvis den opstår, kan have væsentlig negativ indvirkning på værdien af en investering.

Bæredygtighedsrisici handler altså om et udvalg af de risici, som kan give tab på en investering, f.eks. en pensionsopsparing.

Hvad er negative bæredygtighedsvirkninger?:

"Negative bæredygtighedsvirkninger" handler om investeringers negative indvirkning på miljømæssige, sociale og personalemæssige forhold eller på forhold vedrørende respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption og bestikkelse.

Negative bæredygtighedsvirkninger handler altså om en investeringens negative indvirkning på Samfundet. Hvor den er betydelig, vil en negativ bæredygtighedsvirkning kunne være en bæredygtighedsrisiko, både direkte i forhold til den konkrete investering og indirekte ved den måde hvorpå de omgivende samfund reagerer, f.eks. i form af ny lovgivning, forbud, sanktioner eller lignende.

Hvordan integrerer Sampension hensyn til bæredygtighedsrisici og negative bæredygtighedsvirkninger i investeringsbeslutningsprocesser?:

Vurdering af hensyn til bæredygtighedsrisici og negative bæredygtighedsvirkninger er en integreret del af Sampensions investeringsbeslutningsprocesser.

Alle investeringer i Sampension er omfattet af Sampensions politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, der fastsættes af bestyrelsen. Arbejdet med bæredygtighedsrisici og negative bæredygtighedsvirkninger er således integreret på alle niveauer i organisationen, fra bestyrelsesniveau til medarbejdere i investeringsområdet og i kontrol- og risikostyringsfunktioner.

Investeringer skal tilrettelægges således, at de er samfundsmæssigt og miljømæssigt ansvarlige.

Fokus på investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk, sociale indvirkning og god selskabsledelse reducerer både bæredygtighedsrisici og negative bæredygtighedsvirkninger og understøtter dermed et langsigtet konkurrencedygtigt afkast på et ansvarligt grundlag.

Fundamentet for Sampensions politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og dermed Sampensions arbejde med bæredygtighedsrisici og negative bæredygtighedsvirkninger er FN's "Global Compact" og PRI's retningslinjer for ansvarlige investeringer. De suppleres af FN's Parisaftale, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for institutionelle investorer. Sampension søger således altid at investere i selskaber, der lever op til de retningslinjer og principper, der er beskrevet deri.

Hvad er de sandsynlige negative indvirkninger af bæredygtighedsrisici på afkastet?:

Identificering af bæredygtighedsrisici er en integreret del af Sampensions investeringsprocesser.

Konkret betyder det, at Sampension undlader at investere i selskaber, der ikke lever op til Sampensions retningslinjer for ansvarlige investeringer, og at Sampension forholder sig aktivt til selskaber, der på et senere tidspunkt vurderes at agere i strid med dem.

Bæredygtighedsrisici vurderes både i forbindelse med investeringers gennemførelse og som en del af den løbende overvågning, herunder af Sampensions lovpligtige kontrol- og risikostyringsfunktioner. Det er afgørende for at eksisterende eller nye bæredygtighedsrisici identificeres og håndteres.

Sampension har identificeret klimarisici som den væsentligste eksterne bæredygtighedsrisiko.

Håndtering af klimarisici er allerede i vid udstrækning integreret i Sampensions styring af investeringsrisici, herigennem ved

- diversifikation og risikospredning,
- måling og overvågning af Carbon-udledningsmetrikker samt
- due diligence og aktivt ejerskab.

Den konkrete håndtering af klimarisici fremgår af bestyrelsens retningslinjer for ansvarlige investeringer. De fastlægger, at investeringer skal screenes for, om udstedere opfylder den nationale miljølovgivning i lande, de opererer i og tilstræber et renere miljø, bl.a. ved at støtte udvikling og udbredelse af miljøvenlige teknologier, ligesom omsætning i selskaber indenfor de fire tungt udledende sektorer Energi, Forsyningsselskaber, Råvarer og Transport og som hidrører fra kul og tjæresand ikke må udgøre mere end 25 % af selskabernes totale omsætning. Endvidere ekskluderes selskaber indenfor de fire nævnte sektorer på baggrund af, hvorvidt de evner og udviser vilje til at indgå i transitionen mod et lav-emissionssamfund.

På den baggrund vurderes klimarisici ikke at have væsentlig negativ indvirkning på afkastet og der er heller ikke identificeret andre bæredygtighedsrisici der vurderes at have væsentlig negativ indvirkning på afkastet.

Det vurderes, at der er etableret processer, der medfører at nye bæredygtighedsrisici vi blive afdækket og håndteret på linje med øvrige finansielle og ikke-finansielle risici.

Prioritering og beskrivelse af væsentligste negative bæredygtighedsvirkninger

Sampensions politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer identificerer en række fokusområder, der anses for de væsentligste i Sampensions arbejde med hensyn til negative bæredygtighedsvirkninger.

Det drejer sig om:

- Miljø- og klimamæssigt ansvarlige investeringer: Hensyn til klimaforandringer i form af målsætningerne i FN's 'Paris-aftale' om en maksimal temperaturstigning på 2 grader – og tæt på 1,5 grader - i forhold til præindustrielt niveau samt en række øvrige klima- og miljømæssige forhold
- Socialt ansvarlige investeringer:
  - Selskaberne anvender ikke børnearbejde,
  - Selskaberne respekterer ligestilling uanset køn, race og religion,
  - Selskaberne respekterer den enkeltes ret til at oprette og være medlem af en lovlig fagforening,
  - Selskaberne respekterer samtlige ILO-konventioner omhandlende arbejdsmiljøet
  - Selskaberne gør ikke brug af tvangsarbejde,
  - Selskaberne modarbejder alle former for korruption
- Ledelsesmæssigt ansvarlige investeringer: Hensyn til en række forhold omkring god selskabsledelse, herunder et fokus på ansvarlig skattepraksis.

- Landescreeening ved investering i statsobligationer og statskontrollerede selskaber: Hensyn til grove krænkelse af menneskerettigheder og en række øvrige faktorer.

Aktivt ejerskab

Aktivt ejerskab er en integreret del af Sampensions politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab.

Hvor en investering består i ejerandele af et selskab, vurderes selskabets adfærd løbende. For andre aktiver end ejerandele, for eksempel obligationer, anvendes de principper og retningslinjer for ansvarlige investeringer, som er relevante i forhold til det pågældende aktiv.

Sampension Administrationselskab A/S varetager den praktiske udmøntning af politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, herunder udøvelse af stemmerettigheder og andre rettigheder knyttet til aktier, dialog med investerede selskaber, samarbejder med andre aktionærer og håndtering af faktiske og potentielle interessekonflikter i forbindelse med udøvelsen af aktivt ejerskab.

Politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer er offentligt tilgængelig via Sampension hjemmeside. Derudover offentliggøres en årlig redegørelse for gennemførelsen af aktivt ejerskab, herunder en generel beskrivelse af stemmeafgivning og en redegørelse om væsentlige afstemninger og brug af rådgivende stedfortrædere (proxy voting).

[Sampensions samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer kan findes her](#)

[Arkitekternes Pensionskasse samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer kan findes her](#)

[Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyr læger samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer kan findes her](#)

[Pensionskassen for teknikum - og diplomingeniører samlede politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer kan findes her](#)